

Goed besturen: intenties vertalen naar acties is noodzakelijk

Het streven naar 'Good Governance' staat de laatste jaren hoger op de bestuurlijke agenda in de private en de publieke sector. Na een aantal grootschalige incidenten bij internationale beursgenoteerde bedrijfsleven, zoals Ahold en Enron, zijn vele 'commissies van wijzen' aan de slag gegaan om nieuwe moeilijkheden in de toekomst te voorkomen. Het resultaat van dit knappe denkwerk is dat er vele verschillende Good Governance codes zijn ontstaan. Zo hebben we voor beursgenoteerde bedrijven de zogenaamde Code Tabaksblat; voor het Openbaar Onderwijs zijn codes voor Goed Onderwijsbestuur ontwikkeld en voor de woningbouwverenigingen heeft branchevereniging Aedes een aparte Code ontwikkeld.

De intenties in deze documenten zijn zonder uitzondering goed. Maar het maken van een Code is één ding, iets anders is het om van intenties naar concrete daden te komen. In de bestuurlijke praktijk zijn verdere verbeterstappen en acties gericht op professionalisering zijn noodzakelijk. Ter illustratie een paar actuele voorbeelden.

In Omroepland escaleerde recentelijk een conflict bij de TROS. Daar bleek de voorzitter van de vereniging zijn functie jarenlang te combineren met die van algemeen directeur. Zo'n dubbelfunctie vraagt om problemen - en die ontstonden er dus ook. Hoe heeft bij deze publieke omroep het toezicht gefunctioneerd? Hoe kan een dergelijke bestuurlijke constructie jarenlang in stand zijn gehouden terwijl de moeilijkheden steeds zichtbaarder werden voor direct betrokken? Actuele vragen die een antwoord verdienen, zeker voor diegenen die belangstelling hebben voor de openstaande vacature van algemeen directeur.

Dan de sector Onderwijs. Daar hebben we kunnen lezen over het Islamitisch College uit Amsterdam (ICA). Dit ICA scoorde in 2006 volgens Trouw het laagst van alle middelbare scholen in ons land. Ook zou de school de integratie tegenwerken. De schooldirectie bestreed deze conclusie, maar dat verhinderde toenmalig Onderwijsminister Van der Hoeven en Onderwijs wethouder Aboutaleb er niet van om direct nader onderzoek en bestuurlijk ingrijpen aan te kondigen. Wat was in dit voorbeeld de exacte positie van het Schoolbestuur? In hoeverre heeft het Bestuur zelf actie genomen? Hoe is het toezicht op deze toezichthouder georganiseerd? En - als er werkelijk structurele moeilijkheden zijn - welke actor heeft dan de doorzettingsmacht om in te grijpen, bijvoorbeeld door eventueel de school te sluiten? Vragen waar momenteel de nieuwe Onderwijsstaatssecretaris Dijkema zich mee bezig houdt. Intussen is het ICA aan het nieuwe schooljaar begonnen - terecht, of niet terecht.

Ten slotte de Voetbalwereld. Bestuurlijke conflicten en financiële tekorten die met publieke middelen moeten worden gedekt, duiken met regelmaat op in media. Interessant is nu dat deze problematiek is onderkend door een aantal ervaren oud-bestuurders. Onder aanvoering van Michael van Praag, president-commissaris van de Eredivisie CC, hebben zij onlangs de 'League of Experience' opgericht. Dit nieuwe instituut gaat 'Masterclasses' organiseren voor beleidsmakers, waarin onder meer aandacht wordt besteed kennis- en ervaringuitwisseling. In een complexe tijdsgewricht van 'Life long Learning' is dit een goed initiatief dat in andere maatschappelijke sectoren navolging verdient.